

Raadsvoorstel

Raad d.d.	25 februari 2025	Portefeuillehouder	EBE
Commissie d.d.	11 februari 2025	Opsteller	mcla11
Presidium	27 januari 2025	Zaaknr.	Z25000082

Onderwerp

Rekenkameronderzoek naar jeugdhulp in Eersel

Voorstel

De raad voor te stellen:

1. De conclusies en aanbevelingen uit het rapport 'Rekenkameronderzoek naar jeugdhulp in Eersel' over te nemen, met uitzondering van aanbeveling 6 ("Regionaal platform voor raadsleden").
2. Het college opdracht te geven om de aanbevelingen 1-5 uit te werken en de raad over de voortgang te informeren.

Inleiding/aanleiding

Het onderzoeksprogramma 2024 van de Rekenkamer Kempengemeenten (verder: rekenkamer) voorziet in een gezamenlijk onderzoek naar jeugdzorg¹ voor de vier deelnemende gemeenten (Bladel, Reusel-De Mierden, Oirschot en Eersel).

Sinds de decentralisatie van de jeugdzorg (2015) hebben gemeenten een grotere bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid gekregen in het jeugdhulpdomein. Dit is gepaard gegaan met een bezuinigingsopgave. Daarnaast is er sprake van een oplopende vraag naar jeugdzorg en het oplopen van de gemiddelde zorgzwaarte. In 2023 zijn het Rijk en de VNG een hervormingsagenda overeengekomen die mede een bijdrage moet leveren aan een verbetering van de jeugdzorg en het oplossen van financiële tekorten bij gemeenten.

De rekenkamer heeft mede op basis van bovenstaande ontwikkelingen besloten om een onderzoek uit te voeren naar de jeugdhulp in de Kempengemeenten. De rekenkamer is vanuit haar oriëntatie op doelmatigheid en doeltreffendheid benieuwd of de Kempengemeenten voldoende grip hebben op de uitvoering van het jeugdbeleid en in hoeverre er al is voorgesorteerd op de afspraken vanuit de Hervormingsagenda Jeugd. Daarbij wil de rekenkamer ook weten of de gemeenteraad voldoende 'grip' heeft op deze materie.

Bij het onderzoek stond de volgende onderzoeksvraag centraal:

Is er sprake van doeltreffende en doelmatige jeugdhulp in de Kempengemeenten en wordt er goed voorgesorteerd op de afspraken uit de Hervormingsagenda Jeugd?

¹ In het onderzoek worden de termen jeugdzorg en jeugdhulp gebruikt. Jeugdzorg is alle jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Jeugdhulp betreft alle vormen van hulp aan jeugdigen, zowel ambulant als residentieel, zonder jeugdbescherming en jeugdreclassering. De focus in dit onderzoek ligt op jeugdhulp.

Wettelijk en/of beleidskader

Gemeentewet: Hoofdstuk IVa en XIa
Verordening rekenkamer gemeente Eersel 2024
Onderzoeksprogramma 2024 Rekenkamercommissie

Argumenten

Hieronder achtereenvolgens de hoofdboodschap van het rapport naar jeugdhulp in Eersel, conclusies en aanbevelingen, de bestuurlijke reactie college van b. en w. en argumentatie voor het ontraden van aanbeveling 6.

HOOFDBOODSCHAP

De hoofdboodschap is positief

“ [...] de gemeente Eersel [is] met de goede dingen bezig en [probeert] de dingen ook zo goed mogelijk te doen, met nog een paar aandachtspunten.”

Maar ook bevat de hoofdboodschap een ‘winstwaarschuwing’:

“Het zal de komende tijd met alle externe ontwikkelingen en krapper wordende budgetten vooral zaak zijn om te zorgen dat de dienstverlening op niveau blijft. Dat is al uitdaging genoeg.”

Voor de volledige tekst zie p. 5 van het rapport.

CONCLUSIES

Op basis van de bevindingen (hoofdstukken 5-8) komt de rekenkamer tot de volgende conclusies (p. 6-7):

1. De beleidsdocumenten bevatten doelstellingen en indicatoren, maar deze moeten nog verder geconcretiseerd worden én worden voorzien van meetinstrumenten en streefwaarden.
2. Er wordt intensief samengewerkt op verschillende niveaus in de regio. Het vraagt veel afstemming om de samenwerking (blijvend) soepel te laten verlopen.
3. De afspraken uit de Hervormingsagenda Jeugd worden regionaal en lokaal vertaald in beleid en uitvoering.
4. Er is veel kennis en expertise in het CJG+, maar ook discussie over de administratieve vertaling van de inhoud.
5. Het zorggebruik in de jeugdzorg neemt in absolute en relatieve zin af in de periode 2021-2023, en ligt lager dan in de rest van Nederland.
6. De gemeentelijke uitgaven aan jeugd blijven per saldo ongeveer gelijk in 2024-2027, de uitvoeringskosten bij de GRSK stijgen met 21%.
7. Er is cijfermatig een aardig beeld, maar aan het meten van effect in de samenleving (bijvoorbeeld door cliëntervaringsonderzoek) moet nog gewerkt worden.
8. Er is een uitgebreide informatievoorziening, maar toch krijgt de raad weinig grip op het thema.
9. De raad voelt zich niet goed geëquipeerd in de rol van kadersteller en controleur.
10. Er is geen samenwerking of afstemming met andere raden in de regio.

AANBEVELINGEN

Op basis van de bovenstaande conclusies doet de rekenkamer de volgende aanbevelingen (p. 8-9).

1. College en raad: Formuleer scherpe doelstellingen, indicatoren, meetinstrumenten en streefwaarden.
2. College: Verbind de verschillende beleidsstukken nadrukkelijk met elkaar, in beleid en uitvoering.
3. College: Ga met Samen voor Jeugd en (een vertegenwoordiging van) maatschappelijke partners om tafel om de administratieve vertaling van de inhoud te stroomlijnen.
4. College: Richt een degelijke effectmeting in en betrek hierin cliëntervaring.
5. College: Betrek de gemeenteraad bij het inrichten van de informatievoorziening.
6. Raad: Initieer een regionaal platform voor raadsleden.

BESTUURLIJKE REACTIE COLLEGE

In de bestuurlijke reactie van 5 december 2024 (p. 47-48) onderschrijft het college de deelconclusies en aanbevelingen uit het rekenkamerrapport. Wel acht het college op enkele plekken een aanvulling op zijn plaats. In het rapport wordt het belang van domeinoverstijgend werken niet nadrukkelijk benoemd. De verbinding en samenwerking tussen jeugdhulp en domeinen zoals schuldhulpverlening (en bestaanszekerheid), Wmo en onderwijs acht het van belang en komt tevens terug als thema in de Hervormingsagenda jeugd. Ook gaat het college in op de afzonderlijke aanbevelingen.

In het nawoord (p. 41) van het rapport onderschrijft de rekenkamer het belang van domeinoverstijgend werken en neemt de aanbeveling van het college over.

ONTRADEN VAN AANBEVELING 6

In aanbeveling 6 wordt de raad opgeroepen om een regionaal platform voor raadsleden of meer samenwerking voor raadsleden te initiëren. Dit zou, zo stelt de rekenkamer, de grip van de gemeenteraad op strategisch niveau enorm versterken. Via dit platform zouden raadsleden informatie kunnen uitwisselen, zienswijzen, moties en amendementen kunnen doornemen maar ook technische vragen kunnen voorbereiden.

Regionale afstemming is van belang. In de Kempen wordt nu al intensief samengewerkt op ambtelijk en bestuurlijk niveau (portefeuillehouders). Op basis van het rapport is het echter de vraag of de instelling van een (vast/permanent) regionaal platform voor raadsleden in de praktijk toegevoegde waarde zal hebben.

Daarentegen is het voorstelbaar dat een Kempenbrede vertegenwoordiging vanuit de raden op ad hoc-basis betrokken wordt bij de totstandkoming van beleid zoals het Meerjarenbeleidskader jeugdhulp (MJBK Jeugd).

Alternatieven

De conclusies niet onderschrijven, (een van) de aanbevelingen 1-5 niet overnemen of aanbeveling 6 wel overnemen.

Risico's

-

Financieel

Dit voorstel heeft geen directe financiële gevolgen. Het vraagt vooral om personele capaciteit voor de uitvoering van de aanbevelingen. Dit gaat mogelijk ten koste van andere werkzaamheden.

Communicatie/Participatie

Het onderzoek is namens de rekenkamer uitgevoerd door BMC. BMC heeft 30 (groeps-)gesprekken gehouden. Er zijn intern gesprekken gevoerd met medewerkers van de ambtelijke organisatie, de verantwoordelijk portefeuillehouder en de gemeenteraad. Er is ook gesproken met extern betrokkenen zoals medewerkers van het CJG+ en WIJzer, verschillende jeugdhulp- en zorgprofessionals, een vertegenwoordiging van de regio GRSK en Samen voor Jeugd, POH-GGZ jeugd, etc. (Zie pagina 45 van het rapport voor de respondentenlijst.)

Het rekenkameronderzoek is op 14 november 2024 aangeboden aan het college voor een bestuurlijke reactie. De reactie van het college van 5 december 2024 vindt u op p. 47-48 van het rapport. De rekenkamer reageert hierop in het nawoord van de rapportage (p. 41).

In de commissievergadering van 11 februari 2025 wordt het rapport toegelicht door de rekenkamer en onderzoeksbureau BMC.

Planning

Informatie over de voortgang van de uitvoering via de bestuursrapportage en - als nodig - tussentijds.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief Rekenkamerrapport "Jeugdhulp in de Kempengemeenten" d.d. 20 december 2024 (25.00361)
2. Rekenkameronderzoek naar jeugdhulp in Eersel (25.00362)
3. Kempencourant - koepelnotitie voor de Kempengemeenten (25.00363)
4. Achtergrondinformatie: Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 (25.01133)

Eersel, 27 januari 2025
Het Presidium van de gemeente Eersel
De griffier

de voorzitter

J.W.G. van Bree

drs. W.A.C.M. Wouters

Raadsbesluit

R25.004

Onderwerp: Rekenkameronderzoek naar jeugdhulp in Eersel

De raad van de gemeente Eersel;

gelezen het voorstel van het Presidium d.d. 27 januari 2025;

gehoord de beraadslaging in de commissievergadering van 11 februari 2025;

b e s l u i t :

1. De conclusies en aanbevelingen uit het rapport 'Rekenkameronderzoek naar jeugdhulp in Eersel' over te nemen, met uitzondering van aanbeveling 6 ("Regionaal platform voor raadsleden").
2. Het college opdracht te geven om de aanbevelingen 1-5 uit te werken en de raad over de voortgang te informeren.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 25 februari 2025 (voortgezet op 27 februari 2025)

De raad van de gemeente Eersel
de griffier,

de voorzitter,

J.W.G. van Bree

drs. W.A.C.M. Wouters